

Preek Lukas 13: 10-17

Broeders, zusters,

Soms zou ik wel willen dat Jezus hier nu was. Heeft u die gedachte ook wel eens? Dat Hij, net zoals toen op die sabbat in die synagoge, nu hier in de kerk aanwezig is. Dat Hij vanavond hier op de preekstoel staat en dat Hij dan midden in z'n preek stopt, omdat Hij jou ziet, net als die vrouw die daar zo kromgebogen zit, ziet Hij jou, jij, die misschien wel net als die vrouw gebukt gaat, misschien niet letterlijk, maar gebukt onder lichamelijke of geestelijke klachten. Want laten we maar eerlijk zijn, dat is hoe ons leven eruit ziet. We lopen allemaal onze butsen en deuken op in het leven. Ieder heeft zo zijn eigen portie te dragen. En zo zitten we hier vanavond ook in de kerk met onze kwalen, met onze onrust, met onze angsten, met ons verdriet en onze twijfels. En stel nu dat Jezus hier vanavond aanwezig zou zijn en jou zag zitten. Hij zou op je af stappen, je de handen opleggen, één woord zou genoeg zijn en je zou opgericht worden, tot rust gekomen, genezen, getroost of bemoedigd worden.

Zo ging het met die vrouw in het Lukas 13. Er is veel gespeculeerd over de kwaal die de vrouw had. Sommigen denken aan de ziekte van Bechterew, een reumatische aandoening die ervoor zorgt dat je gewrichten gaan ontsteken. De vrouw kon door de ontstekingen in haar rug niet anders meer dan helemaal krom gebogen door het leven gaan. In plaats van als gelovige haar ogen op te heffen naar de hemel, liep ze met haar neus naar de grond, met uitzicht op het stof, het stof waarnaar ze ooit weer terug zal keren. Een ziekte die haar letterlijk belemmert om maar een glimp van God op te vangen. Het zou kunnen dat het Bechterew was, maar dokter Lukas, de schrijver van dit Evangelie, stelt een andere diagnose. Ik moet het nog anders zeggen, de Here Jezus stelt een andere diagnose. Lukas heeft het uit alleen maar opgeschreven. Jezus zegt dat deze arme vrouw geboeid is door de satan! Misschien vinden we dat wel een verrassende diagnose. Stel je voor dat jij naar de dokter gaat met een zere rug en die dokter noemt je rugpijn 'het werk van satan', vermoedelijk zoek je meteen een andere dokter, een dokter die je een stevige pijnstiller voorschrijft of doorverwijst naar een goede fysiotherapeut.

Hoe moeten we dat nu zien? Er zijn bijbeluitleggers die de diagnose dat satan achter deze ziekte zit van de hand wijzen als een primitief wereldbeeld. Zo zag men dat toen nu één keer, nu weten we wel beter. Achter psychische en lichamelijke kwalen werden vroeger boze geesten veronderstelt. Toch wil ik ook daarbij een kanttekening

plaatsen. Wij leven nu namelijk in een tijd waarin de geestelijke werkelijkheid volledig ontkend wordt. De westerse hedendaagse mens gelooft alleen maar wat hij ziet en heeft geen oog meer voor de onzichtbare werkelijkheid. En dat heeft bewerkt dat men allang niet meer in het bestaan van de duivel of boze geesten gelooft en heel vaak ook niet in het bestaan van God en in het bestaan van engelen. Westerlingen hebben het lichamelijke, het fysieke losgemaakt van het geestelijke en realiseren zich vaak niet dat beiden realiteit zijn. Ook in de gezondheidszorg is de neiging aanwezig om alleen naar de kwaal te kijken terwijl geestelijke of psychische oorzaken van een lichamelijke kwaal niet uitgesloten zijn.

Jezus stelt dat de vrouw door satan geboeid is. En daarmee past Jezus zich niet even aan het wereldbeeld van toen aan, maar geeft de Zoon van God inzicht in de onzichtbare werkelijkheid. En omdat Hij de Zoon van God is kan Hij het weten.

Daarmee is trouwens niet gezegd dat achter elke ziekte de satan zit, maar ik geloof zeker dat de duivel ziekte kan inzetten om mensen bij God vandaan te trekken. Denk maar aan Job, de duivel maakte Job ziek, met de bedoeling dat hij God vaarwel zou zeggen. Ook de apostel Paulus had met een lichamelijke kwaal te maken. We weten niet exact wat die kwaal heeft ingehouden en daar gaan we dan ook maar niet naar raden, maar Paulus omschrijft het als 'vuistslagen van een engel van de satan' (2 Cor. 12:7).

De NBV vertaling zegt dat deze kromgebogen vrouw *bezeten* is door een geest die haar ziek maakt (11) maar door hier het woord bezeten te gebruiken wordt je als lezer naar mijn idee op het verkeerde been gezet. Zeker, we komen bezetenen tegen in de bijbel. Mensen die godslasterlijke taal uitkramen omdat ze bezeten zijn door God-vijandige demonen, maar daar is hier geen sprake van. Deze kromgebogen vrouw is een dochter van Abraham, ze komt in de synagoge en is daar omdat ze verlangt naar woorden van troost van de God van Israël. Voor haar geldt hetzelfde als voor Paulus. Ze heeft een lichamelijke kwaal die door de satan gebruikt wordt om op haar in te beuken.

Dat is de achtergrond van haar gebrokenheid en ook de achtergrond van al onze gebrokenheid. We leven in een wereld die niet meer is zoals God het in het begin bedoeld had. En die gebroken werkelijkheid, waarin het kwaad rondgaat, of moet ik zeggen, waarin de boze rondgaat, daar winnen wij het niet van. Nooit, we leggen het allemaal af.

Als dit het hele verhaal zou zijn, dan stond het er niet best voor. Maar Goddank, dat is niet zo. Waar wij lijken te verliezen, daar overwint Jezus!

Dat is wat we zien gebeuren in Lukas 13. Jezus ziet de vrouw! Bemoedigend hè....Hij ziet haar. Daar mag je best even bijilstaan. Hij weet ervan. Ik weet niet hoe jij hier vanavond zit, ik weet niet van iedereen hier of je met lichamelijke of psychische klachten worstelt, ik weet het niet, maar Jezus wel! Hij ziet haar en Hij ziet jou.

Jezus ziet de vrouw en onderbreekt zelfs z'n preek voor haar. Al zit ze 18 jaar opgesloten in een ziek lichaam, nu Jezus haar ziet kan het geen 20 minuten meer wachten. Die arme vrouw gaat voor. De preek moet wachten. Jezus schopt de liturgie in de war. Hoewel het ongebruikelijk was dat vrouwen deel hadden aan de invulling van de dienst, werd dat hier doorbroken. Niet de preek, maar de vrouw met haar afschuwelijke kwaal heeft voorrang.

We mogen aannemen dat Jezus zeer bewogen is met deze arme vrouw. En zoals zo vaak bij Jezus, zien we dat bewogenheid wordt omgezet in daden. Hij roept de vrouw naar voren. En dan doet Jezus, dat waar Hij voor gekomen is. Jezus is niet naar de wereld gekomen om maar een Boodschap te droppen. Hij is gekomen om het verlorene te redden. Hij is met een grote bevrijdingsactie bezig. Alles wat in deze gebroken schepping kapot is gegaan moet weer heel gemaakt worden. Hij wil Zijn bij Hem weggelopen mensen niet zo maar opgeven. De banden die ons nu nog binden moeten losgemaakt worden. Waar Jezus' Koninkrijk doorbreekt worden mensen bevrijd, vrij van zonde, vrij van ziekte en van alles dat ons nog kan beknellen. Het leven moet weer heel worden. Dat is wat Jezus hier laat zien. Hij geeft ons al een voorproefje van wat komen gaat, zoals bij een trailer van een film: die moet je lekker maken. Een trailer wil bewerken dat je de hele film wil gaan zien. Daar moet je bij zijn. Zo mogen Jezus' wonderen van genezing en bevrijding ons als het ware lekker maken. Daar moeten we bij zijn! Het kwaad en de gebrokenheid gaan het afleggen. Wat we hier in dit leven meemaken heeft niet het laatste woord. Als we lezen in de Bijbel van genezingen of als we nu meemaken dat God mensen geneest op gebed – want dergelijke tekenen kunnen ook vandaag gebeuren - dan zijn dat voorproefjes van wat komen gaat (Mark. 16:17). Ook als er nu op ons ingebeukt wordt door de machten van het kwaad dan mogen we weten dat Jezus het laatste woord heeft! Verlang je naar dat moment dat Gods Koninkrijk definitief gaat doorbreken? Het is

toch raar eigenlijk dat we vaak liever dit gebroken leven vasthouden dan dat we verlangen naar Jezus' overwinning over die gebrokenheid.

Jezus legt de vrouw de handen op en spreekt een enkel woord: "vrouw, je bent verlost van je zwakheid". Onmiddellijk wordt de vrouw opgericht. Daar staat ze, de rug kaarsrecht en ze begint spontaan God te loven en te prijzen. Wat wil je, achttien jaar pijn, achttien jaar met je neus aan de grond, achttien jaar lang was het niet eens mogelijk om zonder pijn een ander mens in de ogen te kijken. Dan wil je wel uit je dak gaan voor God.

De uitbundige reactie van de vrouw was niet de enige reactie op haar genezing. Er was ook kritiek. Niet eens zozeer op het feit dat Jezus genas, maar op het feit dat Jezus genas op sabbat. De overste van de synagoge nam het woord. Hij kon niet goed uit te voeten met Jezus' vrijmoedig afwijken van de synagogale liturgie. Hij sprak niet eens rechtstreeks tot Jezus, maar tot de aanwezige schare. Prima, als jullie komen om genezen te worden, maar niet op sabbat. Op sabbat wordt niet gewerkt. En formeel had de man daar natuurlijk gelijk aan. Maar hij zag ook wat over het hoofd. In Deut. 5:15 lezen we dat Mozes het sabbatsgebod voorhield aan de Israëlieten en dan voegt hij de volgende woorden toe aan dat gebod:....*en gij zult gedenken dat gij dienstknechten in het land Egypte geweest zijt en de HERE uw God u vandaar heeft uitgeleid met een sterke hand en met een uitgestrekte arm.* In Egypte was Israël een slavenvolk. 400 Jaar lang, 7 dagen per week moest er slavendienst gedaan worden. God bevrijdde z'n volk uit die slavernij en in de woestijn gaf Hij zijn leefregels. We gaan het anders doen. Geen slaafse arbeid meer. We nemen rust, één dag in de week en we vertrouwen erop dat Ik voor jullie zorg. In feite is sabbat een bevrijdingsdag. We vieren de vrijheid. We zijn geen slaven meer. God heeft ons in de vrijheid gesteld. In Jezus' dagen is de sabbat door de Joodse leiders geworden tot een dag van het naleven van pietluttige regeltjes. Het feestelijke karakter van je vrijheid vieren is vervangen door een wettisch pakket regels. Een manier van doen die we vandaag in het orthodoxe Jodendom ook nog terug zien. Ingewikkelde regels die maar zo het zicht op Gods hart kunnen wegnemen. Ook wel een waarschuwing voor het protestantse christendom trouwens, als we elkaar regels opleggen die de Bijbel niet oplegt. Daarmee kun je het zicht op Gods hart wegnemen.

Vaak denken wij dat het volk Israël vanaf de wetgeving op sabbat naar de tempel

ging of naar de synagoge. Maar dat is niet zo. De tempel werd maar een aantal keren per jaar bezocht, namelijk met de Joodse feesten en de synagoge bestond nog niet eens toen het sabbatsgebod werd gegeven. De synagogen zijn waarschijnlijk ontstaan tijdens de ballingschap. En zeker, Jezus ging naar zijn gewoonte naar de synagoge op sabbat. Een goede gewoonte, maar geen gebod voor alle duidelijkheid! De sabbat was in de eerste plaats rust vieren. Er hoeft op sabbat niet gewerkt te worden. Zelfs het vee heeft een dagje vrij. Het rund en de ezel hoeven niet ingespannen te worden. Ze moeten alleen even losgemaakt worden om te kunnen drinken, een klein klusje zodat ook zij sabbat hebben.

In de Hebreeënbrief worden nogal veel lijnen getrokken van het Oude naar het Nieuwe Testament. Zo lezen we in Hebreeën 4 dat de bevrijding uit de slavernij van Egypte wordt vergeleken met de bevrijding die Jezus brengt uit de slavernij van de zonde. En het ingaan in het Beloofde Land, waar het volk rust zal hebben, wordt vergeleken met de eeuwige rust die we op de nieuwe aarde mogen ontvangen. Die eeuwige sabbat is geen leven volgens krampachtige regels, die eeuwige sabbat is je bevrijding vieren, omdat de Here Jezus onze bevrijder is!

En nu is hier een vrouw, een dochter van Abraham nog wel, die al achttien jaar gebonden is door een verschrikkelijke ziekte, die bevrijding nodig heeft. Ze heeft er niet eens om gevraagd. Waarschijnlijk niet eens op gerekend. Mag deze vrouw dan niet bevrijd worden op de Bevrijdingsdag van Israël, de sabbat. Natuurlijk wel. Door deze dochter van Abraham te bevrijden op sabbat licht Jezus een tipje van de sluier op van dat wat komen gaat. Je kunt er al onder door kijken. Dat zal ons voorland zijn. Volledige bevrijding. Eeuwig bevrijdingsdag. Daar gaat het naar toe. Uiteindelijk heeft Jezus maar zo'n jaar of drie in het openbaar opgetreden. In die tijd heeft Hij veel mensen bevrijd van hun kwalen. Toch hebben al deze mensen het weer moeten afleggen tegen de gebrokenheid. Niemand van die mensen die door Jezus zijn genezen zijn nu nog in leven. Zelfs Lazarus, die door Jezus werd opgewekt uit de dood, is later weer gestorven. En zo ook het dochtertje van Jaïrus en die zoon van de weduwe uit Naïn. Maar er is wel iets veranderd. Door Jezus is iets zichtbaar geworden wat daarvoor nog niet zo duidelijk zichtbaar was. De bevrijding is aanstaande. Er komt een eind aan het werk van de boze. Er komt een eind aan ziekte en aan dood. Nu nog leggen wij het af, maar de eeuwige sabbat komt eraan. Daarvan getuigen niet alleen Jezus' woorden maar ook zijn wonderen en tekenen. Wonderen en tekenen die ook na Jezus' hemelvaart hebben plaatsgevonden door de

kracht van de Heilige Geest. Wonderen waar wij ook nu nog gerust om mogen bidden. Wel lezen het in Jakobus 5 dat een zieke de leiders van de gemeente mag roepen om te bidden voor bevrijding van ziekte en eventueel de zalven met olie.

Vandaag zagen we een vrouw, die gebukt ging, letterlijk, onder de slagen van de boze. We zagen ook de overste van de synagoge die met al zijn regels de plank lelijk missloeg.

Jezus laat ons zien dat Hij de Redder is, de grote Zoon van God, die naar Zijn eigen gevallen schepping kwam om bevrijding te bewerken. Hij toonde bewogenheid toen Hij naar de vrouw keek.

Als wij straks met elkaar gaan bidden willen we in naam van die Here Jezus bidden. Bidden of God de macht van de boze wil verbreken, bidden of God ook onder ons wil laten zien dat Hij Overwinnaar is. Bidden of Hij wil heel maken wat kapot is. We willen in gebed naar Hem toe gaan, met onze lege handen, we kunnen niet anders, maar we willen ons oog omhoog heffen, iets wat die vrouw niet eens kon, om op te zien naar onze Here Jezus die bij machte is oneindig veel meer te doen dan wij ooit kunnen bidden of beseffen.

AMEN